МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА

Факультет романо-германської філології
Кафедра французької філології

Силабус навчальної дисципліни

СТИЛІСТИКА ОСНОВНОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ (ФРАНЦУЗЬКОЇ)

Рівень вищої освіти:	Перший (бакалаврський)
Галузь знань:	03 Гуманітарні науки
Спеціальність:	035 Філологія
Спеціалізація:	035.055 Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Освітньо-професійна програма:	Романські мови та літератури (переклад включно), перша – французька
Семестр, рік навчання:	7 4
Статус дисципліни	Обов'язкова
Обсяг:	3 кредити ЄКТС, 90 годин, з яких: лекції – 20 годин, практичні заняття – 16 годин, самостійна робота – 54 години
Мова викладання:	Французька, українська
День, час, місце:	Відповідно до розкладу
Викладачі:	**Інна Володимирівна ПАНЧЕНКО**, к. філол. н., доцент кафедри французької філології
Контактна інформація:	ines8@ukr.net
Робоче місце:	бульвар Французький, 24/26, кафедра французької філології (ауд. 125)
Консультації:	За затвердженим графіком (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/rgf/french/Info_vish_osvita/grafik_konsult_vikladachiv_franc_filo.pdf)
Передреквізити:	«Основна іноземна мова (французька)», «Лексикологія основної іноземної мови», «Основи теорії мовних комунікацій», «Вступ до мовознавства»
Постреквізити:	«Основна іноземна мова (французька)», Перекладацька практика, Курсова робота з іноземної мови, Атестаційний екзамен з основної іноземної мови (французької) та зарубіжної літератури
Мета навчальної дисципліни:	Набуття й опанування теоретичних знань та розвиток практичних умінь і навичок у виявленні стилістичних ознак мовних ресурсів і коректній лінгвостилістичній інтерпретації конкретного мовного матеріалу
Завдання навчальної дисципліни:	− формування розуміння мови як динамічної системи; − висвітлення найважливіших проблем і напрямків

	стилістичних досліджень французької мови; − ознайомленні з поняттєвим апаратом навчальної дисципліни і створення певної теоретичної бази; − виявлення відмінностей у виборі мовного матеріалу залежно від комунікативної ситуації та розуміння їхніх причин; − розвинення аналітичного мислення у сприйнятті та інтерпретації одиниць усіх мовних рівнів з метою адекватного розуміння текстів різних функціональних стилів
Очікувані результати навчання:	У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен **знати:** – основоположні напрямки стилістичних досліджень французької мови; – основні поняття і категорії стилістики; – основні принципи і критерії класифікації та внутрішньо-жанрової диференціації стилів; – співвідношення функціональних стилів і форм мовлення; – стилістичний інвентар мови та закономірності функціонування мовних одиниць усіх рівнів у межах різних функціональних стилів французької мови; – основні стилістичні прийоми та способи використання мовних засобів відповідно до комунікативної ситуації **вміти:** – ефективно використовувати теоретико-методологічну базу стилістики з метою аналізу мовленнєвого матеріалу; – розкривати закономірності функціонування французької мови в різних сферах суспільного життя та ситуаціях спілкування; – аналізувати мовні явища з функціональної точки зору, виділяти і визначати стилістичні якості мовних одиниць усіх рівнів у текстах різних стилів; – грамотно, стилістично мотивовано моделювати тексти у межах заданого стилю та жанру; свідомо добирати найдоцільніші фонетичні, лексичні, фразеологічні та граматичні засоби в усному та писемному мовленні відповідно до задуму, стилю й експресивно-емоційної спрямованості висловлювання; – аналізувати мовлення відповідно до літературних норм; – виконувати стилістичний аналіз тексту різностильової приналежності; – вміти вдосконалювати своє і чуже мовлення; – виробити навички користування лексикографічними джерелами та іншою допоміжною довідковою літературою, необхідною для самостійного

	вдосконалення мовної культури
Зміст навчальної дисципліни:	**Змістовий модуль I. Stylistique contemporaine française : origines, notions basiques, champs d'études. Figures de sens.** **Тема 1.** Objet de la stylistique. Branches de la stylistique et leur problématique. Formation de la stylistique française en tant que science autonome. Stylistique linguistique de Charles Bally. Formation et évolution de la stylistique linguistique. Domaines de recherches de la stylistique linguistique et leurs problèmes. Formation et évolution de la stylistique littéraire. Domaines de recherches de la stylistique littéraire et leurs problèmes. Énonciation. Pragmatique. Sciences auxiliaires de la stylistique. **Тема 2.** Langue et parole. Structure de la langue. Structure de la parole. Relations paradigmatiques. Relations syntagmatiques. Distribution. Langage ecrit : phonétique, lexique, grammaire. Langage oral : phonétique, lexique, grammaire. Langage oral : moyens paralinguistiques de la communication – articulation, accent, intonation, mimique. **Тема 3.** Communication et ses composantes. Définition de la communication. Paramètres de la situation communicative et leur caractéristique : participants à la communication (destinateur et destinataire), dimensions spatio-temporelles, relations sociales entre les interlocuteurs, code, canal. Scéma de la communication de F.de Saussure. Différences de la production du message dans la communication orale et la communication écrite. Fonctions du message et leur caractéristique : fonction référentielle, fonction expressive, fonction conative, fonction phatique, fonction métalinguistique, fonction esthétique. **Тема 4.** Nature, organisation interne et caractères fonctionnels de la signification lexicale. Signifiant et signifié. Signifiant dans l'oral et dans l'éctrit. Son plan et sa fonction. Signifié. Structure du signifié dans la langue : noyau ; périphérie. Dénotation et connotation. Structure du signifié dans la parole : noyau ; périphérie. Connotations axiologiques, collectives, individuelles, sociales, contextuelles. **Тема 5.** Catégorie de la norme et son fonctionnement en stylistique . La norme de la langue. La norme littéraire. La norme interne

	d'un style langagier et d'un type du texte. La norme neutre. La norme communicative. **Тема 6.** Métaplasmes (altérations de la matière sonore ou graphique du mot). Problème de la valeur évocatrice des sonorités indépendamment du sens des mots. Métaplasmes par suppression : aphérèse, apocope, syncope, synérèse (définition, situations d'emploi, effets stylistiques). Abréviation, siglaison, acronyme : définition, situations d'emploi, effets stylistiques. Métaplasmes par adjonction : prosthèse, épithèse, épenthèse, pataquès (définition, situations d'emploi, effets stylistiques). Métaplasmes par répétition : gémination, écholalie (définition, situations d'emploi, effets stylistiques). Métaplasmes par multiplication : assonance, allitération, paronomase (définition, situations d'emploi, effets stylistiques). **Тема 7.** Écarts paradigmatiques. Métaphore. Métonymie. Synecdoque Définition. Mécanismes et types de transferts sémantiques. Fonctionnement dans le langage : situations d'emploi, effets stylistiques. **Тема 8.** Écarts syntagmatiques. Comparaison. Définition de la comparaison. Structure de la comparaison. Mécanisme de la comparaison. Variété des outils de comparaison et des structures comparatives. Classification sémantique des comparaisons. Fonctionnement de la comparaison dans le langage : situations d'emploi, effets stylistiques. **Тема 9.** Figures du contenu. Expression atténuée de la pensée. Euphémisme . Motivations des euphémismes. Fonctionnement des euphémismes dans le langage : situations d'emploi, effets stylistiques. Litote. Motivations dela litote. Fonctionnement des litotes dans le langage : situations d'emploi, effets stylistiques. Prétérition, réticence, suspension, style blanc, antiphrase, ironie, ironie dans la non-fiction (littérature non-fictionnelle) - définition, fonctionnement dans le langage : situations d'emploi, effets stylistiques. **Тема 10.** Répétitions. Définition de la répétition. Répétition et les fonctions du mesage. Fonctions de la répétition. Types structuraux des répétitions. Répétition lexicale ou absolue. Réduplication. Anaphore. Épanaphore. Épanalepse. Épanadiplose. Antépihore. Épiphore. Symploque. Anadiplose. Concaténation. Épanode.

	Polyptote. Épitrochasme. Battoligie. Antanaclase. Synonymie. Périphrase. Hyponymie. Hypéronymie. Fonctionnement des répétitions dans le langage : situations d'emploi, effets stylistiques. **Змістовий модуль II. Grammaire affective. Figures de construction.** **Тема 11.** Extension. Structure normative de la phrase française. Techniques de l'extension : extension par addition, accumulation, défauts stylistiques de l'accumulation, énumération, épitrochasme, métabole, conglobation, homéotéleute, gradation ascendante, gradation descendante, parenthèse, défauts stylistiques de la parenthèse, polysyndète, hypotaxe, pléonasme, tautologie, battologie, lapalissade. Fonctionnement des techniques de l'extension dans le langage : situations d'emploi, effets stylistiques. **Тема 12.** Ruptures. Définition de la rupture dans la stylistique. Origines et valeurs de l'expres- sion incomplète de la pensée. Anacoluthe, syllepse grammaticale, syllepse sémantique, hyperbate, tmèse, hypallage, zeugme, oxymore. Fonctionnement des techniques des ruptures dans le langage : situations d'emploi, effets stylistiques. **Тема 13.** Suppression. Définition de la suppression dans la stylistique. Origines et valeurs de l'expression incomplète de la pensée. Ellipse, asyndète, parataxe. Fonctionnement des techniques de la suppresion dans le langage : situations d'emploi, effets stylistiques. **Тема 14.** Parallélisme. Définition du parallélisme dans la stylistique. Techniques du parallélisme : répétition des structures syntaxiques, antithèse, antéisagoge, chiasme grammatical, chiasme sémantique, chiasme lexical. **Тема 15.** Valeurs stylistiques de l'article. Valeurs stylistiques de l'article défini. Valeurs stylistiques de l'article indéfini. Valeurs stylistiques de l'article partitif. Valeurs stylistiques de l'article devant les noms propres. Valeurs stylistiques de l'omission de l'article. **Тема 16.** Valeurs sémantiques et stylistiques des temps verbaux. Valeurs sémantiques et stylistiques du présent de l'indicatif : présent actuel ou d'énonciation ; présent de vérité générale ; présent de répétition ou d'habitude ; présent de narration ou présent historique ; présent à valeur de futur proche ou de passé récent ; présent étendu. Valeurs sémantiques et stylistiques de l'imparfait : valeur durative ; valeur descriptive ; valeur répétitive (ou itérative) ; valeur

	circonstancielle. Valeurs sémantiques et stylistiques du passé simple : fait complètement achevé à un moment déterminé ; valeur narrative ; valeur ponctuelle ; mise à distance. Valeurs sémantiques et stylistiques du passé composé : action entièrement accomplie, située à un moment déterminé ou indéterminé du passé ; valeur de proximité ; valeur d'antériorité par rapport au présent ; valeur narrative à l'oral ; passé composé à valeur d'expérience ; évocation d'une action future proche présentée par anticipation comme entièrement accomplie. Valeurs sémantiques et stylistiques du plus-que-parfait : action achevée et envisagée dans sa durée ; valeur d'antériorité par rapport à l'imparfait ; valeur de politesse ; valeur d'irréel du passé. Valeurs sémantiques et stylistiques du futur simple : valeur temporelle de projection dans l'avenir ; expression d'un ordre atténué ; expression d'un conseil ou d'une indication ; expression d'une vérité générale ; expression d'une intention ou d'une promesse ; futur de supposition ou conjectural ; valeur itérative ; valeur stylistique (futur historique ou de narration ou de perspective). **Тема 17.** Valeurs stylistiques de l'ordre des mots dans la proposition française. Postposition du sujet : modalité interrogative ; propositions incises ; subordination implicite ; les adverbes de discours ; proposition subordonnée ; proposition non dépendante ; recherche de continuité thématique ; recherche d'expressivité. Verbe en tête de phrase : verbe de mouvement, indiquant la survenue d'un événement ; verbe au subjonctif dans des phrases à modalité exclamative (expression d'un souhait ou d'une supposition) ; verbe indiquant un procès dont les sujets sont énumérés. Attribut en tête de phrase. Circonstance en tête de phrase. Reprise et anticipation.
Методи навчання:	Лекції, розповідь, бесіда, коментування, роз'яснення змісту і способу виконання завдань, навчальна дискусія, опис мовних фактів і явищ. Творчі завдання, навчально-дослідницька робота
Рекомендована література:	**Основна** 1. Кость Г. Стилістика французької мови: навчальний посібник для студентів французької філології. Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Львів : ЛНУ імені І. Франка , 2017. 262 с. - (франц. мовою) 2. Molinié G. La stylistique. Paris : Presse Universitaire de France, 2014. 224 p. 3. Smouchtchynska I. Stylistique des figures :les figures : Les

	tropes. Kiev : Centre d'édition et de polygraphie « Université de Kiev », 2008. 206 p. 4. Smouchtchynska I. Stylistique des figures :les figures non-tropiques. Kiev :Logos, 2010. 312 p. **Додаткова** 1. Алєксєєв А.Я. Нариси з контрастивної стилістики французької мови : посіб. для ф-тів інозем. мов ун-тів. Вінниця : Нова кн., 2010. 451 с. (франц. мовою) 2. Марінашвілі М. Д. Мовні засоби творення іронічної модальності у книзі Олів'є Маньї "Dessine-moi un Parisien". *Мова. Науково-теоретичний часопис з мовознавства.* 2019. Вип. 32. С. 9-15. URL: http://mova.onu.edu.ua/article/view/187749 3. Станіслав О. В. Стилістика французької мови. Теоретичний та практичний курси : навч. посіб.. Луцьк: ВНУ ім. Лесі Українки, 2010. 196 с. (франц. мовою) 4. Cressot M. Le style et ses techniques. Paris : Presse Universitaire de France, 1996. 328 p. 5. Gardes-Tamine J. La stylistique. Paris : Armand Colin, 2010. 240 p. 6. Hébert L. L'analyse des textes littéraires. Une méthodologie complète. Paris: Classiques Garnier, coll. « Dictionnaires et synthèses », 2015. 346 p. 7. Ricalens-Pourchot N. Lexique des figures de style. Paris : Armand Colin, 2010. 128 p. 8. Richard J.-J. Manuel de stylistique francaise. Étude pratique du langage affectif . Génève : Editions Slatkine, 2006. 383 p.
Оцінювання:	Поточний контроль: оцінювання усних відповідей під час практичних занять, оцінювання завдань, що виносяться на самостійне опрацювання Підсумковий контроль: усний іспит. У ході поточного контролю здобувач вищої освіти може отримати максимальну оцінку (100 балів) за кожний змістовий модуль. Відповідь під час іспиту також оцінюється за 100-бальною шкалою. Загальна оцінка з навчальної дисципліни це середнє арифметичне суми балів за поточний контроль та підсумковий контроль.
ПОЛІТИКА КУРСУ («правила гри»): *Відвідування занять* *Регуляція пропусків*	Відвідування занять є обов'язковим. В окремих випадках навчання може відбуватись он-лайн з використанням дистанційних технологій. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. Порядок та умови навчання регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу в ОНУ імені І.І.Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-osvit-process_2022.pdf).

Дедлайни та перескладання	Слід дотримуватися запропонованих у розкладі термінів складання сесії; перескладання відбувається відповідно до «Положення про організацію і проведення контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ОНУ імені І.І. Мечникова» (http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/documents/polozennya/poloz-org-kontrol_2022.pdf)
Політика академічної доброчесності	Регламентується «Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у освітній та науково-дослідній роботі учасників освітнього процесу та науковців Одеського національного університету імені І.І. Мечникова» (https://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/acad_council/polozhennya-antiplagiat-2021.pdf)
Використання електронних пристроїв на занятті	Під час занять не дозволяється користуватися мобільними телефонами, які попередньо мають бути переведені у беззвучний режим. Електронні пристрої використовуються лише за умов наявності відповідної вимоги в навчальному завданні.
Комунікація	Всі робочі оголошення або надсилаються через старосту академгрупи на електронну пошту або Viber. Студенти мають регулярно перевіряти повідомлення і вчасно на них реагувати.